

Geții și dacii. Rânduiești, obiceiuri, credințe

Schița lecției

1. Geții și dacii
2. Rânduiești, obiceiuri, credințe

Geții și dacii

- mileniul III î.Hr.: indo-europenii au migrat în Europa -> au apărut noi popoare, printre care și tracii
 - tracii locuiau în sud-estul Europei, pe un teritoriu întins, cuprins între Marea Egee (în sud) și Carpații Păduroși (în nord)
 - în funcție de zona în care locuiau, tracii s-au împărțit în două categorii: tracii sud-dunăreni și tracii nord-dunăreni
 - tracii de la nord de Dunăre sunt geto-dacii
- geto-dacii sunt strămoșii românilor
- geto-dacii au trăit pe actualul teritoriu al României
- geții și dacii constituiau triburi diferite, care se asemănau prin limba vorbită și prin unele elemente de cultură materială (un anumit mod de a face vase, arme, unelte)
 - denumirea de geți apare în izvoarele grecești
 - denumirea de daci apare în izvoarele romane
 - geții trăiau în Câmpia Română și Dobrogea
 - dacii trăiau în zona Transilvaniei și a Banatului
- teritoriul locuit de daci purta un nume generic Dacia prin care erau desemnate ținuturile nord-dunărene
 - așezările fortificate din Dacia se numesc dava (Argedava, Petrodava, Sucidava, Tamasidava)
 - principalul centru militar, politic și religios era la Sarmizegetusa Regia
- autori antici care i-au menționat pe geto-daci: Herodot, Strabon, Cassius Dio

- lui Herodot îi aparține cea mai veche mențiune despre geto-daci: relatează expediția regelui persan Darius I din 514 î.Hr. împotriva geților, afirmând că "geții sunt cei mai viteji și cei mai dreپți dintre traci"
- Herodot oferă primele informații despre religia geților și zeul suprem Zamolxis
- Strabon afirmă că dacii au aceeași limbă cu geții
- Cassius Dio oferă informații prețioase despre războaiele dacilor cu Domițian și cele două războaie daco-romane

Rânduieii, obiceiuri, credințe

- ocupații: agricultura, meșteșugurile, comerțul, creșterea vitelor
- geto-dacii locuiau în case din chirpici și lemn și în bordeie, grupate în sate
- geto-dacii au intrat în contact cu grecii și romanii de la care au preluat numeroase influențe
 - de la greci au preluat metode de prelucrare a ceramicii și fierului, moneda, dar și scrisul
- geto-dacii trăiau organizați în triburi și uniuni de triburi conduse de o căpetenie militară
- organizarea socială:
 - nobili (tarabostes / pileati)
 - oamenii de rând (comati / capillati)
 - sclavi
- geto-dacii aveau o religie politeistă
 - zei: Zamolxis, Gebeleizis, Bendis
 - templele aveau formă dreptunghiulară sau circulară
 - Strabon afirmă că Muntele Sfânt al geților purta numele de *Kogaionon*
 - preoții erau respectați, marele preot având autoritate în rândul populației
 - geto-dacii se credeau nemuritori și făceau chiar și sacrificii umane
 - geto-dacii practicaau incinerarea

Bibliografie

- Radu Oltean, *Dacia. Războaiele cu romanii, vol. I Sarmizegetusa*, Editura Humanitas, 2019
- Radu Oltean, *Geții lui Burebista și lumea lor*, Editura Humanitas, București, 2021